

Uitleg over TOPOP op de polikliniek

Een (nieuwe) zwangerschap en de komst van een baby is een grote gebeurtenis die voor veranderingen kan zorgen op zowel lichamelijk en psychisch vlak. Maar ook op het gevoelsleven en de relaties van de zwangere (partner of familie). Vaak worden deze veranderingen als mooi en bijzonder omschreven. Maar er zijn ook veel vrouwen die tijdens (een deel van de) zwangerschap of na de bevalling negatieve gevoelens ervaren zoals onzekerheid, angst, somberheid of schuldgevoelens. Begrijpelijk dat vrouwen en/of partners daar soms ondersteuning bij nodig hebben.

U bent door uw huisarts, verloskundige of andere zorgverlener verwezen naar ons TOPOP-spreekuur. In deze folder leggen we uit wat de TOPOP-poli is en wat u van ons mag verwachten.

Wat is TOPOP?

TOPOP is de afkorting voor Twents Overleg Psychiatrie, Obstetrie (Verloskunde) en Pediatrie (Kindergeneeskunde). De zorgverleners werken samen om vanuit verschillende expertises vrouwen tijdens de zwangerschap, bevalling en in de kraamperiode te ondersteunen.

Het doel is de zorg te verlenen die het meest passend is voor de zwangere en haar (ongeboren) kind om psychiatrische of gezondheidsproblemen te voorkomen of te zorgen dat deze niet verergeren. Daarnaast is de behandeling gericht op het verkrijgen van een goede moeder-kind binding.

Voor wie is TOPOP bedoeld?

U komt in aanmerking voor het spreekuur als u graag zwanger wil worden of als u zwanger bent en:

- U psychische klachten ervaart of deze in het verleden heeft gehad.
- U medicijnen gebruikt (heeft) tegen psychische klachten bijvoorbeeld angst of PTSS, depressie of ADHD.
- U zich na een eerdere zwangerschap depressief heeft gevoeld of andere psychische klachten heeft gehad.
- Uw ouders of broer/zus een psychiatrische behandeling heeft (gehad).
- U een traumatische bevalling hebt meegemaakt.
- U verdovende of verslavende middelen gebruikt tijdens uw zwangerschap (alcohol of drugs).
- U jong moeder wordt of onvoorbereid of onverwacht zwanger bent en weinig steun uit uw omgeving ervaart.

- U hulp nodig heeft of al ondersteuning krijgt bij de zorg voor uzelf of uw oudere kinderen op het gebied van wonen, opvoeding, geldzaken of organisatie.
- U laagopgeleid bent en niet zelfstandig woont of als u ondersteuning krijgt bij het zelfstandig wonen en werken.

Waarom is er TOPOP?

Een zwangerschap brengt veel veranderingen met zich mee. Eén op de 8 vrouwen kan minder genieten van haar kindje. Zij voelen zich schuldig en dit is moeilijk om te bespreken met je partner familie of vrienden. Hierdoor kan er somberheid ontstaan. Er zijn ook vrouwen die angstig zijn of in de war raken na de bevalling. Iedere toekomstige moeder wil graag een zo goed mogelijke zwangerschap, bevalling en kraamtijd. Om als aanstaande ouders een goede band met je kindje op te bouwen, is er dan soms extra aandacht nodig. Het doel van het TOPOP-team is het voorkomen van een ontregeling van het gezin en wanneer nodig, de vrouwen te helpen herstellen en klachten te verminderen.

Wat doet het TOPOP-team?

- Wij geven voorlichting en begeleiding rond de zwangerschap, bevalling en in de kraamtijd.
- Wij behandelen psychische klachten met ondersteuning en begeleiding door middel van (groep)gesprekken en wanneer het nodig is, met psychotherapie of medicatie.
- Wij bieden maatschappelijke hulp en begeleiding bij stress en bij het regelen van contacten met gemeente/woningstichting of andere hulpverlening die u buiten het ziekenhuis ontvangt.

Almelo

Zilvermeeuw 1
Postbus 7600
7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141
Postbus 546
7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

- Wij geven advies wanneer u zwanger wilt worden en psychische klachten heeft en/of medicatie gebruikt.
- Wij maken indien gewenst samen met u een op maat gemaakt geboortepan waarin afspraken rondom de bevalling worden vastgelegd.
- Wij kunnen deels ondersteuning bieden en adviezen geven bij gebruik van verslavende middelen.

Traumatisch ervaren bevalling

Wanneer u eerder een heftige bevalling hebt meegemaakt dan kan dat soms tot grote stress leiden. Via TOPOP kunt u behandeld worden om dit trauma te verwerken. Daarnaast is er volop aandacht voor de komende bevalling. Door middel van Video Interactie Begeleiding (VIB) kunnen wij u helpen positief terug te kijken op de komende bevalling.

Het TOPOP-team bestaat uit:

Zorgverleners die TOPOP als aandachtsgebied hebben. Zij hebben ruime ervaring in de ondersteuning van zwangere vrouwen en kraamvrouwen met de genoemde problemen. De eerste afspraak vindt vaak plaats op de polikliniek verloskunde bij de klinisch verloskundige of gynaecoloog maar het zou ook kunnen dat u verwezen wordt (of al onder behandeling bent) bij de psychiater in ZGT.

Klinisch verloskundige/Gynaecoloog

Op de polikliniek verloskunde (route 1.2) krijgt u een uitgebreide intake (circa 30-50 minuten) ten aanzien van uw zwangerschap of de wens daartoe. Uw algemene en psychische gezondheid en eventuele kwetsbaarheden worden besproken en u krijgt de gelegenheid om vragen te stellen. Er wordt een zwangerschapsdossier aangemaakt. Er wordt beoordeeld of uw gezondheid of gebruik van medicatie of middelen kunnen leiden tot risico's in de zwangerschap of voor uw (ongeboren) kind. Zo kan in overleg met u, de juiste behandeling worden ingezet. Een verwijzing of kennismaking met onze psychiater of psychiatrisch verpleegkundig specialist of met medisch maatschappelijk werk zou afhankelijk van uw problemen gemaakt kunnen worden.

Medisch maatschappelijk werk

Het is mogelijk dat u via uw gynaecoloog, verloskundige of psychiater verwezen wordt naar het Medisch maatschappelijk werk (MMW). De gesprekken vinden plaats in ZGT en soms bij u thuis. Er is aandacht voor de impact van uw zwangerschap in relatie tot uw persoonlijke omstandigheden. Vandaar uit richten de gesprekken zich op uw draaglast (wat zijn uw problemen), draagkracht (hoe gaat u hiermee om) en draagvlak (van wie krijgt u steun). MMW biedt begeleiding en ondersteuning op emotioneel en sociaal gebied, onder andere voor vragen over uw werk, woning, geldzaken en/of relatie en kunnen zo nodig hulpverlening in de thuissituatie inschakelen.

Psychiater

Op de polikliniek van de psychiatrie krijgt u een intake. Samen met de psychiater onderzoekt u de (risico's op) psychiatrische klachten die een relatie hebben met de zwangerschap. U krijgt uitleg en zo nodig een behandeling aangeboden. Dit kan een individuele behandeling zijn of een groepsbehandeling (poliklinische behandelgroep voor zwangeren of vrouwen met hun kindje na de bevalling). Ook wordt gekeken naar medicijngebruik vóór, tijdens en na de zwangerschap, en als het kan wordt deze afgebouwd.

Indien nodig kijkt de psychiater naar een alternatief. In veel gevallen is het ook mogelijk om medicatie te gebruiken tijdens het geven van borstvoeding. In het kraambed wordt dan ook gekeken naar het mogelijk herstarten van medicatie. Daarnaast wordt er beoordeeld wie u het beste kan begeleiden. Dit kan uw eigen psychiater of psycholoog zijn, maar kan ook een psychiater van ZGT zijn of sociaalpsychiatrische verpleegkundige. Dit wordt allemaal zoveel mogelijk met u besproken vóór de bevalling.

Sociaal psychiatrisch verpleegkundige (SPV)

Wanneer u somberheidsklachten of andere psychische klachten tijdens of na de zwangerschap heeft, is er in sommige gevallen (thuis) begeleiding nodig. In dat geval wordt u via de psychiater doorverwezen naar de sociaalpsychiatrische verpleegkundige (SPV). Tevens bieden zij begeleiding in relatie tot uw partner/gezin of uw

werk. De SPV kan u hierin, afhankelijk van de hulpvraag begeleiden, adviseren of hulp inschakelen. Zij heeft ook snel contact met de psychiater mocht dit nodig zijn. De gesprekken vinden voornamelijk plaats in ZGT of soms bij u thuis.

Kinderarts

De kinderarts adviseert u over de invloed van medicijnen of (verdovende) middelen op uw (ongeboren) kind. Meestal wordt dit advies gegeven in ons teamoverleg dat tijdens de zwangerschap plaats vindt. Soms heeft u voorafgaand aan de geboorte een gesprek met de kinderarts. Dit advies kan nuttig zijn omdat:

- Medicijnen of gebruik van verdovende middelen (drugs) tijdens de zwangerschap invloed kan hebben op het ongeboren kind.
- Sommige medicijnen of middelen kunnen overgaan in borstvoeding. Een advies-op-maat kan dan wenselijk zijn voordat uw kind geboren wordt.
- In sommige gevallen (bijvoorbeeld bij gebruik van bepaalde medicijnen) is het noodzakelijk om uw baby, gedurende een bepaalde tijd (12-48 uur) te observeren op de Moeder-Kind afdeling of de afdeling neonatologie.

TOPOP-overleg

Zowel de behandeling rond de zwangerschap als de behandeling van de psychische problemen kunnen elk afzonderlijk worden behandeld. In sommige gevallen echter, is samenwerking tussen deze specialismen zeer gewenst. Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een traumatisch ervaren bevalling, of wanneer u medicatie gebruikt tegen angst, depressie of verwardheid. Er vindt iedere 2 weken een overleg plaats. Het TOPOP-team komt samen met de verwijzend verloskundige en andere betrokken zorgverleners om een plan te maken dat voor u het beste is, waarbij rekening wordt gehouden met uw behoeften en wensen. Zo wordt er optimale professionele behandeling geboden en weet iedereen wat er nodig is in de periode rondom de bevalling en hierna.

Het advies

Na het overleg wordt er een brief opgesteld met het advies. U wordt hiervan op de hoogte gesteld door uw verloskundige of andere zorgverlener. Uw huisarts en eventueel overige betrokken hulpverleners worden ook van het advies op de hoogte gebracht als u hiertegen geen bezwaar heeft. Op deze manier zijn alle direct betrokken zorgverleners op de hoogte van uw afspraken over uw zwangerschap, de bevalling en de nazorg.

Vragen

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Heeft u nog vragen na bezoek aan onze TOPOP-poli of na het lezen van deze folder? Vraagt u dan uw verloskundige, gynaecoloog of huisarts om nadere uitleg.

Kosten

De kosten voor controles binnen het TOPOP team worden vergoed door uw zorgverzekeraar. Echter, er kunnen kosten voor uw eigen risico in rekening worden gebracht door uw zorgverzekeraar, indien u uw eigen risico nog niet op heeft gemaakt.

Meer informatie

Voor meer informatie over psychiatrie en zwangerschap, kunt u de volgende websites raadplegen:

- www.lkpz.nl (Landelijk Kenniscentrum voor Psychiatrie en Zwangerschap)
- www.kenniscentrumpsychologie.nl
- nvog.nl – Patiëntenvoorlichting

Telefoonnummers

Polikliniek verloskunde: 088 708 4416
Polikliniek psychiatrie: 088 708 3110
Polikliniek medisch maatschappelijk werk:
088 708 3923

Website

- ZGT.nl – Maatschappelijk Werk

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.

Check het dossier van uw kind op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van het medisch dossier van uw kind inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: [Mijn ZGT, machtiging voor ouders](#).